

Työsuhde vai yrittäjä?

Tapauskuvaus ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnasta

Tarkastaja Janne Varonen

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

“

**Työsuojeluviranomainen
saa tietoa yksilöiltä,
yhteisöiltä ja
viranomaisilta.**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Impulssi tarkastukselle

- Rikosuhrapäivystyksen (RIKU) kautta saatiin tieto ulkomaalaisesta henkilöstä, joka oli kokenut tullessaan petetyksi työskennellessään Suomessa rakennusalalla.
- Tarkastaja alkoi rakentaa luottamusta työntekijän ja viranomaisen välille, ja ehdotti haastattelua työsuojelun toimistolla.
- Tarkastaja pyysi haastatteluun mukaan poliisista ihmiskauppaan erikoistuneen rikostutkijan.
- Työntekijä suostui poliisin ja tarkastajan yhteishaastatteluun työsuojelun toimistolla.

Haastattelu 1/2

- Henkilö on Euroopan unionin (EU) ulkopuolisen valtion kansalainen.
- Suomalainen työnantaja kutsui työntekijän Suomeen hänen kotimaastaan
- Työnantaja oli mukana järjestämässä oleskelulupaa Suomeen – lupaviranomaiselle annettu tiedot työsuhteesta yritykseen.
- Maahan saapuessa henkilöllä oli heikot tiedot Suomessa tehtävistä toimenpiteistä. Hänellä oli vain yhden henkilön yhteystiedot.
- Ensimmäisessä palkanmaksussa selvisi, että kyse ei ole työsuhteesta vaan työskentelystä työnsuorittajana laskutuspalveluyrityksen kautta.
- Kaikkia työnsuorituksia ei maksettu.
- Työntekijä oli siinä käsityksessä, että kyseessä on työsuhde. Hänellä ei ollut tietoa työnsuoritusmuodosta laskutuspalveluyrityksen kautta.

Haastattelu 2/2

- Haastattelussa kysyttiin työnteon todellisista olosuhteista – haastattelutiedon perusteella kyseessä oli työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1§:n mukainen työsuhde.
- Työntekijältä saatiin suostumus annettujen tietojen käyttöön yritykseen kohdistuvalla työsuojelutarkastuksella.
- Poliisi aloitti esitutkinnan haastattelussa saatujen tietojen perusteella, rikosnimikkeenä petos.

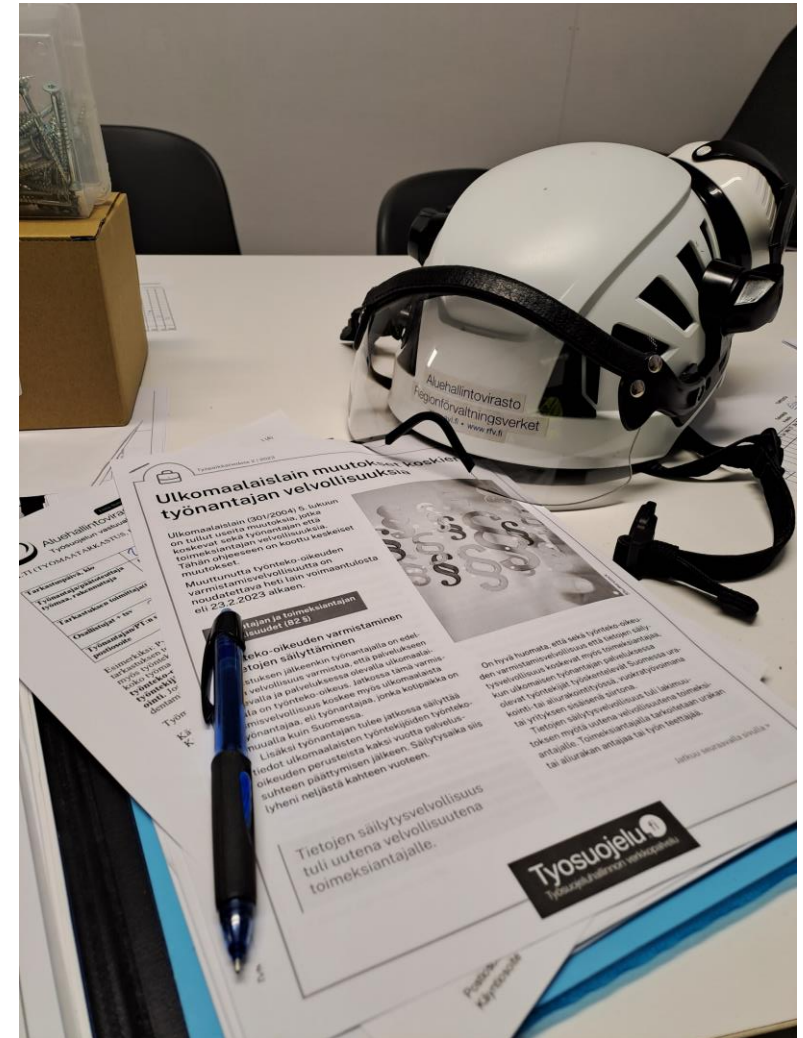

Työsuojelutarkastuksen käynnistäminen

- Valvottavat asiat:
  - työsopimukset
  - työaikakirjanpito
  - yleissitovan työehtosopimuksen mukainen palkkaus
  - työterveyshuollon järjestäminen
  - työtapaturmavakuuttaminen
  - syrjintäkiellon noudattaminen
- Yrityksessä oli sekä työsuhteisia työntekijöitä että yrityksen tilaamana useita työnsuorittajia, jotka laskuttavat työnsuoritukset laskutuspalvelutyrietyksen kautta
- Työvoimana EU- ja ei EU-valtioiden kansalaisia
- Niiden osalta, jotka suorittivat työtä laskutuspalveluyritysten kautta, pyydettiin tarkastukselle sopimusasiakirjat sekä selvitys työn teon todellisista olosuhteista

Tarkastus

- Tarkastaja arvioi työn tilaajan ja työtä suorittaneen henkilön antamat selvitykset.
  - Johtopäätös: kyseessä on työsopimuslain mukainen työsuhde
- Tarkastaja ohjasi työnantajaa toimimaan laeissa säädetyllä tavalla:
  - Työnantaja sai tarkastuskertomuksessa veloitteet työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 13 §:n perusteella
  - Kehotus laatia määräajassa työnsuorittajille kirjalliset työsopimukset, työaikakirjanpito ja palkkalaskelma
- Kehotuksilla määrättyt asiat jälkivalvotaan.

“

**Määräys
korjata
säännösten
vastainen
olotila**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Hallinnolliset pakkokeinot

- Jos jälkivalvonnassa todetaan, ettei tarkastuskertomuksessa annettuja kehotuksia ole noudatettu:
  - Asian siirto tarkastajalta työsuojeluviranomaisen käsittelyyn
  - Työnantajan kuuleminen – velvoittavan päätöksen asettaminen
  - Valitusoikeus hallinto-oikeuteen
  - Velvoittavan päätöksen tehosteeksi uhkasakko

Viranomaisyhteistyö

- Tiedonvaihto tarkastuksen aikana ja sen jälkeen esitutkintaviranomaisen kanssa
- Tietojen luovutus Eläketurvakeskukselle, Tapaturmavakuutuskeskukselle, Verohallinnolle ja ELY-keskukselle: tarkastuksella on havaittu tehtävän työsuhteista työtä yrittäjästatuksella

Lopuksi

- Työsuojelutarkastuksissa tehdyissä arvioinneissa päädytään erilaisiin johtopäätöksiin siitä, onko kyseessä työsuhde vai ei.
- Työsuhteen arviointi on aina tapauskohtaista ja perustuu tarkastukselle saatuihin selvityksiin.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Kiitos